

Позициониране на Схемата за екомаркировка в държавната политика за устойчив туризъм

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ПО ТУРИЗЪМ

Десислава Михалкова – Станимирова
Гл. експерт в дирекция “Туристическа политика”

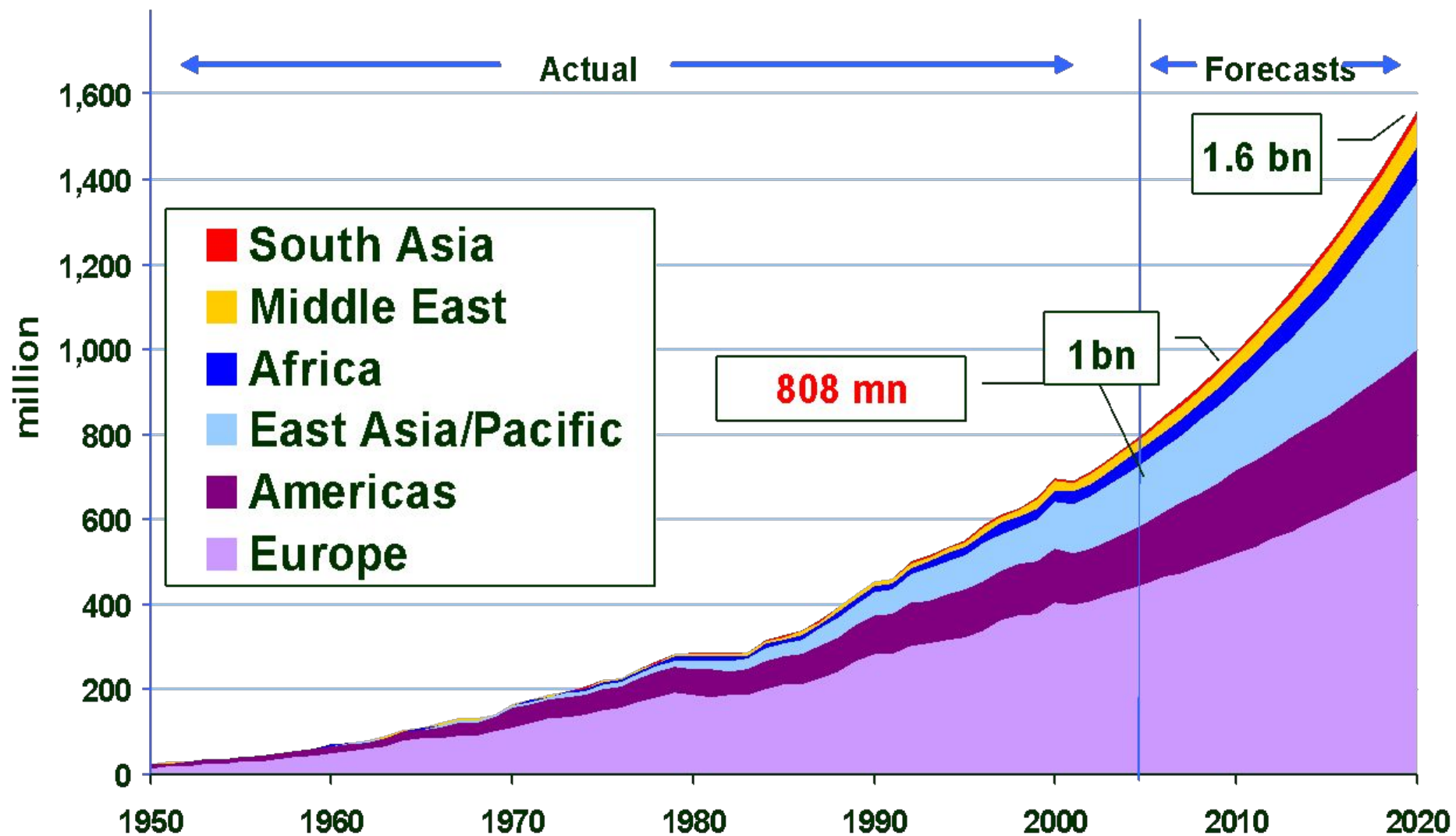
20 октомври, 2008 г, гр. София

Туризмът - поглед в световен мащаб

- Данните на Световната туристическа организация показват, че за периода 1975 – 2000 г. туризмът е имал **годишен ръст средно 4,6 %** годишно.
- В световен мащаб туризмът бележи **ръст от 6,6%** за 2007г. спрямо 2006 г.
- Международните туристически посещения (**903 млн.**) надхвърлиха всички очаквания и поставят нов рекорд до момента.
- **Приходите** от международен туризъм за 2007 г. се изчисляват на **625 млрд. евро (+5,6 %)**

Туризмът в световен мащаб

Туризмът в България

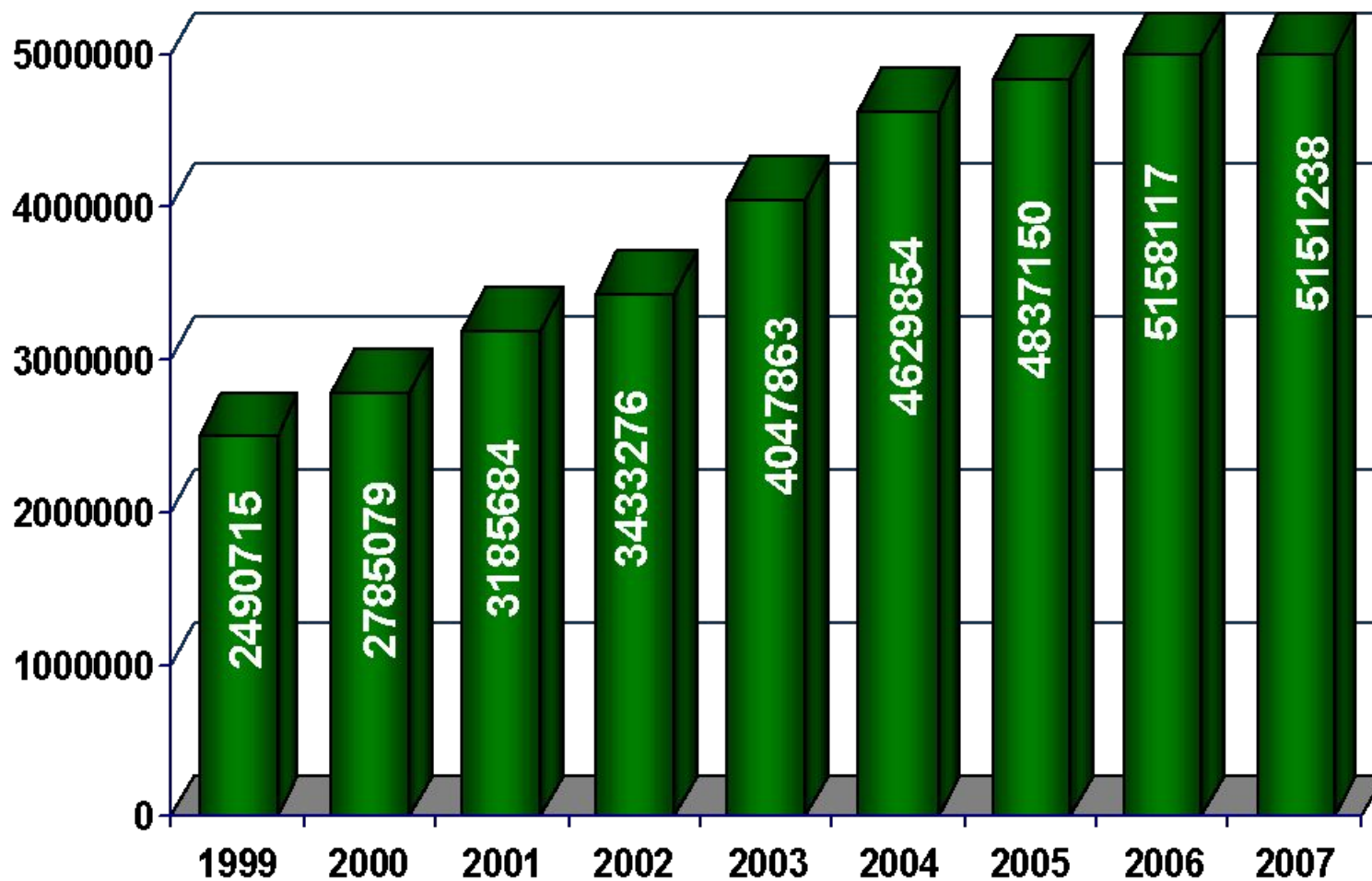
- През 2007г. България е посетена от общо **5 151 238** чуждестранни граждани *(без транзитно преминалите)(-0.1% спрямо 2006 г.).
- През първите шест месеца от 2008 г. България е посетена от общо **2 303 690** чуждестранни граждани (без транзитно преминалите) (+17.2 % спрямо същия период на 2007 г.).
- Европейският съюз продължава да е най-важният генериращ пазар за международен туризъм на България с ръст 51.5% спрямо 2006 г.
- 16.3 % повече граждани на Европейския съюз са посетили България през периода януари – юни 2008 г.

* Това са туристи според определенията на Световната организация по туризъм и Европейската комисия за туризъм при ЕС.

МЕЖДУНАРОДНИ ТУРИСТИЧЕСКИ ПРИСТИГАНИЯ

В БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 1999 – 2007 Г.

(Според определението на СOT)

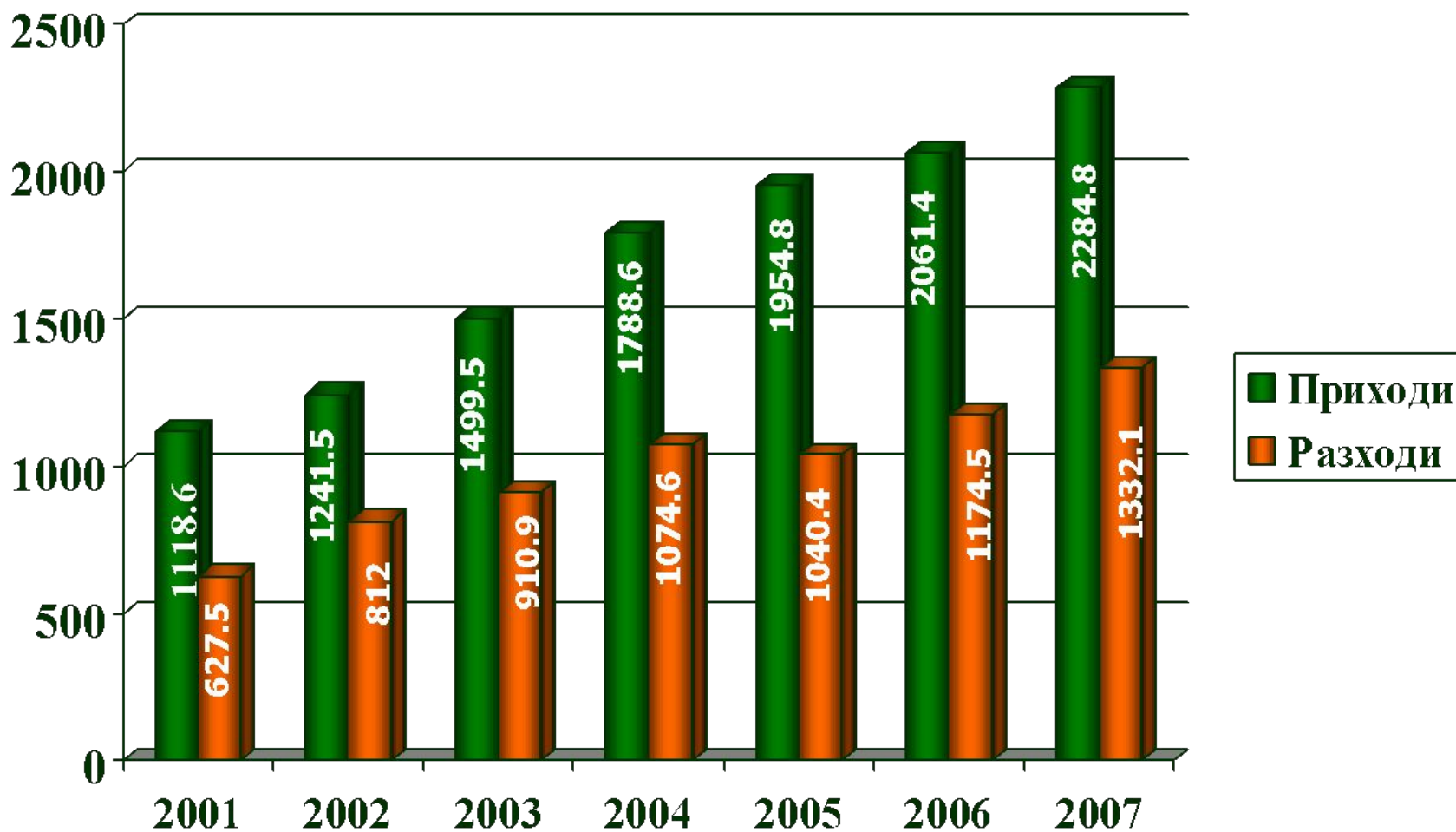

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА ТУРИЗМА

- **Приходите** от международен туризъм за дванадесетте месеца на 2007 г. възлизат на **2 284.8 млн. евро** или **10.8%** повече спрямо същия период на 2006 г.
- **Разходите** на български граждани за пътувания в чужбина за дванадесетте месеца на 2007 година са общо **1 332.1 млн. евро**, което е с **13.7%** ръст спрямо същия период на 2006 година.
- **Приходите** от международен туризъм за първите шест месеца на 2008г. възлизат на **967.9 млн. евро (13.6 %)** повече от същия период на 2007 г.
- **Разходите** на българските граждани за пътувания в чужбина за същия период са общо **778.7 млн. евро** или **27.9 %** повече спрямо същия период на 2007 година.

ПРИХОДИ ОТ МЕЖДУНАРОДЕН ТУРИЗЪМ ЗА ПЕРИОДА 2001-2007 Г.

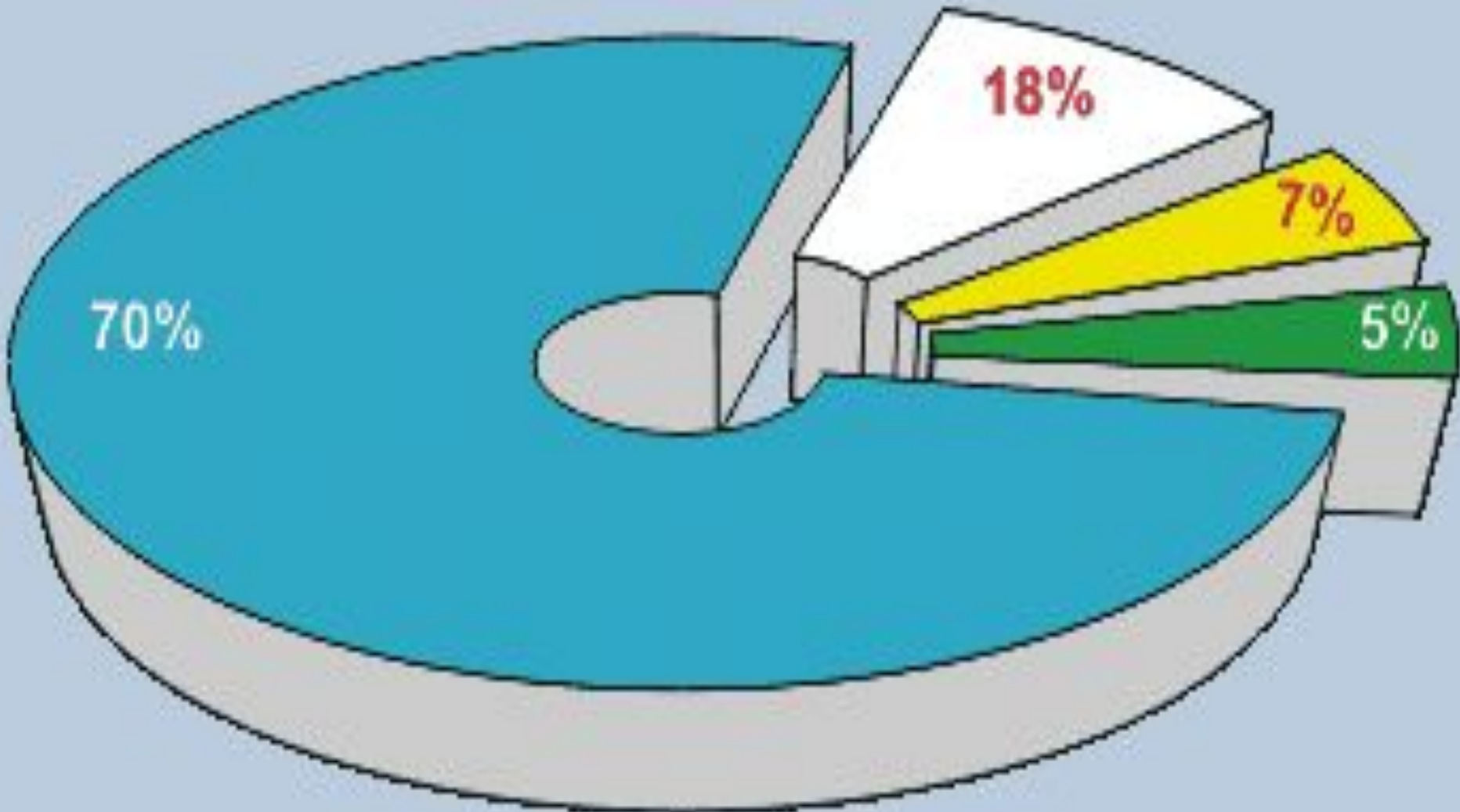

ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ

- Летен морски туризъм;
- Ски туризъм;
- Културен туризъм;
- Еко и селски туризъм;
- Конгресен и бизнес туризъм;
- Спа, уелнес и балнео-туризъм;
- Приключенски и спортен туризъм;
- Голф туризъм; др.

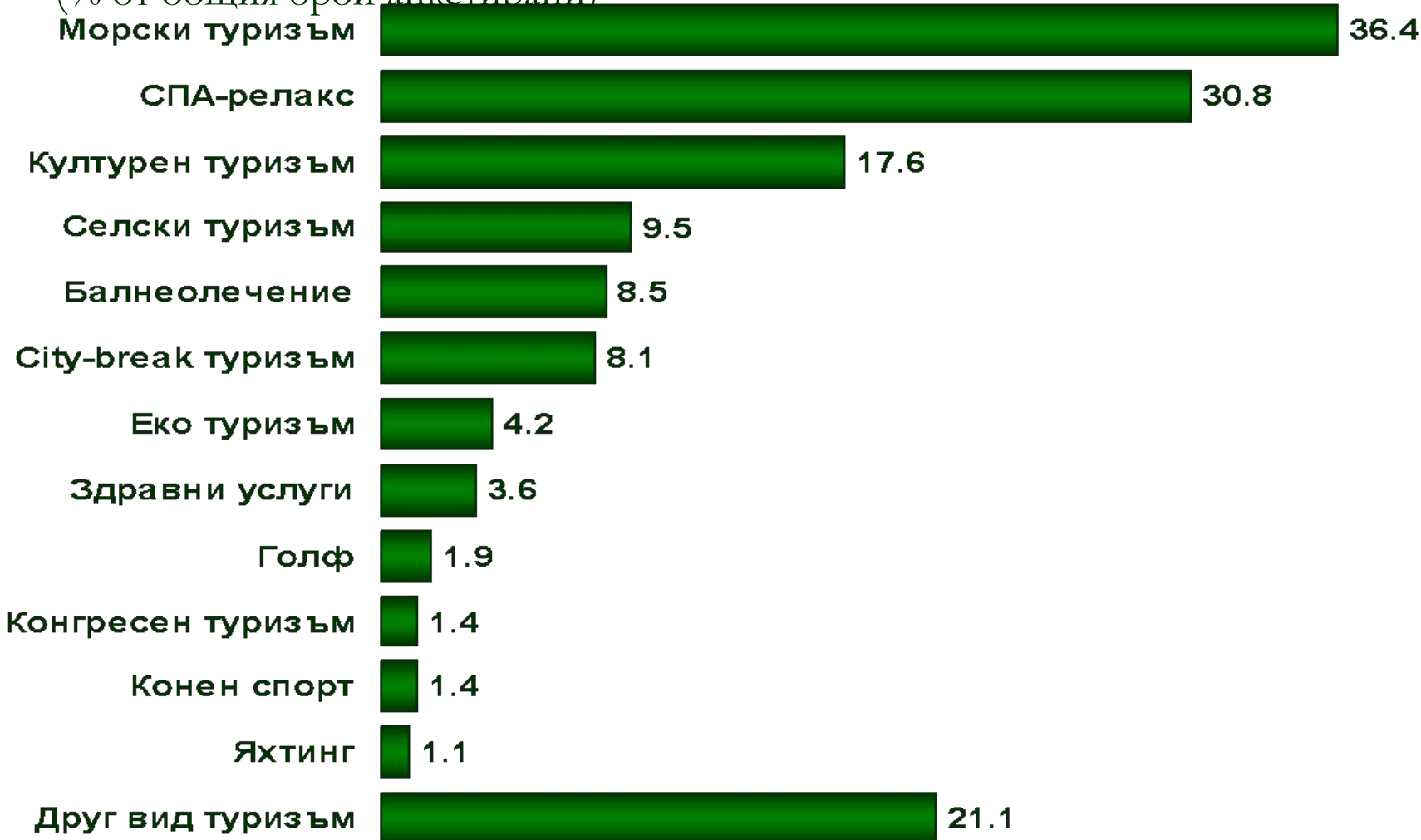
■ Морски
■ Планински

■ Културен
■ Еко, селски, хоби и др.

ПРАКТИКУВАНИ ВИДОВЕ ТУРИЗЪМ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ЛЯТОТО НА 2007Г.

(% от общия брой анкетирани)

ПРАКТИКУВАНИ ДЕЙНОСТИ ОТ ЧУЖДЕСТРАННИТЕ ТУРИСТИ У НАС

(% от общия брой анкетирувани)

ОСНОВНИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ТУРИСТИЧЕСКИЯ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ

- **Българският туризъм се характеризира с изразена сезонна и териториална концентрация:**
  - **В първите 5 най-развити области* са съсредоточени 80% от леглата и реализираните нощувки (94% от реализираните от чужденци нощувки), както и 87% от приходите от настаняване, а само в първите 5 общини** са съсредоточени 67% от леглата, 71% от реализираните нощувки (89% от реализираните от чужденци нощувки) и 81% от приходите от настаняване.**
  - **44% от нощувките са реализирани само в рамките на 2 месеца (юли-август), а 73% - в периода юни-септември.**

* Черноморските области Варна, Бургас и Добрич, както и София-град и Пловдив

** Варна, Несебър, Балчик, София и Созопол.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ

- Необходимост от опазване на ресурсите (природни и антропогенни), които са в основата на туристическото предлагане;
- Необходимост от акцент върху качеството на предлаганите туристически продукти и услуги;
- Необходимост от прилагане на международни стандарти и най-добри европейски практики и въвеждане на иновации по отношение на продукти, технологии и човешкия фактор в туристическия сектор в България;
- Необходимост от устойчиво развитие на туристическия сектор в България.

Сертификационни системи и екомаркировка

Екоетикети

- Blue Flag Campaign;
- ECOTEL Certification;
- Eco-Picto;
- Green Globe Certification;
- European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas;
- PAN Parks Initiative;
- ...

BLUE FLAG

*Информация и линкове към съответните уеб страници:
<http://ecotourism.bulgariatravel.org>

Сертификационните системи и екомаркировката ...

Доброволчески програми

- International Hotels Environment Initiative (IHEI)
- Living Lakes
- NETS – Network of European Tourism for Sustainable Mobility
- Code of Conduct for the Protection of Children from Sexual Exploitation in Travel and Tourism (CC)
- Tour Operators Initiative for Sustainable Tourism
- Network of Sites on Sustainable Tourism
- VISIT Initiative: Ecolabels for Sustainable Tourism in Europe

Награди

- International Environmental Award
- TOURA D'OR – Film Contest for Sustainable Tourism
- Pennies for the Environment
- British Airways Tourism for Tomorrow Award
- IH&RA Green Hotelier & Restaurateur Environmental Award
- TO DO! – Contest Socially Responsible Tourism
- Dubai International Award for Best Practices in Improving the Living Environment
- Committed to Green Recognition Programme

ОБЩА ВИЗИЯ

Да се създаде и поддържа отличителен имидж на
България като качествена
туристическа дестинация с устойчиво развитие
на всички природни и антропогенни ресурси
еднакво за всички региони и граждани на
страната.

КОНКРЕТНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ВИЗИЯТА

- **Създаване на силна туристическа индустрия – конкурентноспособна и допринасяща за икономиката и обществото;**
- **Поддържане и повишаване на качествено туристическо предлагане във всички аспекти - продукт, кадри, услуги, информация, опит;**
- **Съчетаване на елементи от уникалността на България, нейното наследство и култура в туристическото предлагане;**
- **Използване на новите технологии и употребата им в полза на туристическата индустрия;**
- **Привличане на инвестиции в туризма като средство за подпомагане на икономическия растеж и просперитет във всички райони на страната;**
- **Подпомагане на устойчивото и икономическо развитие на национално, регионално и местно ниво;**
- **Изграждане и поддържане на имидж на България като дестинация, предлагаща качествен и устойчив туризъм.**

ОСНОВНИ ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ

- УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
- КАЧЕСТВО ВЪВ ВСЕКИ ДЕТАЙЛ
  - ЕФЕКТИВНА РЕКЛАМА
- ИКОНОМИЧЕСКА ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ

ОСНОВНИ НАСОКИ В РАБОТАТА НА ДАТ

- Съдейства за развитието на туризма като отрасъл с приоритетно значение за националната икономика;
- Създава нормативна база за неговото развитие в съответствие с международните норми, правила и обичайната практика;
- Осигурява финансово и реализира национална реклама на туристическия продукт;
- Създава условия за развитие на ваканционния, културно-историческия, екологичния, здравния и на балнеоложкия, спортния, селския, конгресния и друг туризъм;
- Осъществява управление и контрол върху качеството на туристическия продукт;
- Осъществява междудържавното сътрудничество в туризма.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

ВИЗИЯ

- България ще бъде добре позната и предпочитана от български и чуждестранни туристи привлекателна и модерна целогодишна туристическа дестинация, със специфичен облик и характерна национална идентичност на средата (природна, архитектурна и културна), със запазени културни традиции и уникално съчетание на съхранени природни ресурси.
- Туризмът в България ще бъде проспериращ сектор, допринасящ за прилагането на принципите на устойчивото развитие във всичките му аспекти – опазване на околната среда, просперитет на местните общности и икономически растеж.
- Туристическият сектор в страната ще бъде изграден върху успешни дългосрочни партньорства на национално, регионално и местно ниво, между всички заинтересовани страни – националните, регионалните и местните власти, бизнесът, неправителствените организации, местните общности и международните партньори.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

Стратегически цели:

1. Позициониране на България като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност.
2. Подобряване на инфраструктурата на национално, регионално и общинско ниво.
3. Единно прилагане на международни стандарти и най-добри европейски практики и въвеждане на иновации по отношение на продукти, технологии и човешкия фактор в туристическия сектор в България.
4. Съхраняване, опазване и подобряване качествата на туристическите ресурси, в това число природни и антропогенни.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

12 ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

- 1) Икономическа жизнеспособност:** подобряване конкурентноспособността на туристическата дестинация и на заинтересованите страни, така че да се гарантира продължителния им просперитет в дългосрочен план;
- 2) Местен просперитет:** нарастване влиянието на туризма и приносът му за просперитета на местната общност;
- 3) Качество на заетостта:** превръщане на туризма в стимул за развитие на човешките ресурси на местно и регионално ниво в зависимост от уникалната специфика на дестинациите;
- 4) Социално равенство:** разпространение на икономическите и социалните ползи от туризма сред цялата приемаща общност, включително подобряване на възможностите за достъп до услуги и увеличаване на приходите за местното население;
- 5) Удовлетворение на посетителите:** осигуряване безопасно и удовлетворително преживяване за посетителите;
- 6) Местен контрол:** осигуряване възможност на местните общности за участие в процеса на планиране и вземане на решения относно управлението и бъдещото развитие на туризма в съответната област;

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

12 ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

- 7) **Социално благоденствие:** подобряване качеството на живот в местното население и на достъпа до ресурси;
- 8) **Културно богатство:** опазване, съхранение и развитие на културно-историческото наследство, традиции и особености на приемащата общност;
- 9) **Физическа цялост:** опазване качеството на околната среда;
- 10) **Биологично разнообразие:** съхранение на естествената природа, природните местообитания и видове, чрез минимизиране вредното въздействие върху тях;
- 11) **Ефективно използване на ресурсите:** намаляване използването на невъзобновяемите природни ресурси, използвани в процеса на развитие и управление на туристическата суперструктура.
- 12) **Запазена природа и чиста околната среда:** намаляване урбанизацията на природните територии, ограничаване замърсяването на въздуха, водата и почвите и генерирането на отпадъци от предприятията от туристическия сектор и от посетителите.

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

Приоритет 6. Въвеждане на съвременни стандарти за прилагане на енергоспестяващи технологии (мерки за енергийна ефективност) в туристическите дейности и прилагане на стандартите за съхраняване и опазване на околната среда и използване на технологии за добив на електрическа енергия от слънцето:

Специфична цел: Устойчиво управление на туристическите дейности, съхраняване и подобряване потенциала на туристическите ресурси и тяхното устойчиво използване.

За реализиране на целта ще бъдат предприети и подкрепяни следните дейности, допринасящи за:

... “• насърчаване на прилагането на Европейските стандарти за качество, Схемата за управление по околна среда и одитиране – EMAS, Екоетикет на общността за туристическа услуга настаняване и на други схеми за качество и екомаркировка.”

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

План за действие (1)

- ...Подобряване качеството на околната среда, пейзажа, инфраструктурата и облика на черноморските курорти;
- Въвеждане на стандарти за предлаганите туристически услуги;
- Разработване и въвеждане на национални системи за сертифициране на качеството на туристическите услуги, местата за настаняване и атракциите, знак за качество, кодекси на поведение, стандарти, системи за управление на качеството, годишни туристически награди и др.;
- Разработване и въвеждане на екологични стандарти за туристическите услуги;
- Създаване и координиране на доброволни системи за сертифициране на устойчиво развитие на територията на страната;
- Създаване и въвеждане на “Кодекс за качество на българския туризъм”;

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В Р БЪЛГАРИЯ 2008 - 2013г.

План за действие (2)

- Подкрепа на инициативи за високо качество в туризма;
- Развитие на регионалната идентичност и създаване на марка, като доброволно регионално сертифициране на местата за настаняване, атракциите и услугите, въвеждане на единни системи за маркировка, специфични за региона норми на поведение и стандарти и др. развитие и въвеждане на екологични стандарти за туристически услуги;
- Насърчаване организациите да повишат своята конкурентноспособност, чрез прилагането на Европейските стандарти за Схемата за управление по околна среда и одитиране – EMAS и на други сертификационни схеми за екомаркировка.

Възможности за финансиране

- Оперативна програма “Конкурентоспособност”;
  - Операция 2.1.2 „Покриване на международно признати стандарти”
- Оперативна програма “Регионално развитие”:
  - Операция 3.2. Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите: ... *Развитие на регионалната идентичност и създаване на марка, като доброволно регионално сертифициране на местата за настаняване, атракциите и услугите, въвеждане на единни системи за маркировка, специфични за региона норми на поведение и стандарти и др. развитие и въвеждане на екологични стандарти за туристически услуги ;*
  - Операция 3.3. Национален туристически маркетинг:... *Разработване и въвеждане на национални системи за сертифициране на качеството на туристическите услуги, местата за настаняване и атракциите, знак за качество, кодекси на поведение, стандарти, системи за управление на качеството, годишни туристически награди и др.; Разработване и въвеждане на екологични стандарти за туристическите услуги;...*

***Благодаря за Вашето
внимание!***

dmihalkova@mail.bg

0888 46 91 79